

HANDBOK I KLIMATPÅVERKAN PÅ KULTURARV: KULTURARV UNDER VATTEN

Orsaksfaktor	Konsekvens <Orsak och effekt>	Fara			Exponering	Sårbarhet/känslighet	Anpassning	
		Typ av fara	Väderfaktorer	Klimatförändringar			Motstånd	Acceptans
	Spridning av invasiva arter till nya områden (t.ex. <i>L. pedicellatus</i>), eller ökad förekomst av t.ex. skeppsmask vilket leder till skada på/förlust av vrak/fornlämningar under ytan	Ekologisk (Ökad utbredning av växtarter, spridning av skadegörare växter/djur/insekter), ökning av antalet odlingsdagar osv.)	Yt- och havstemperaturer	Stigande temperaturer under alla årstider	Havskemi (pH/salthalt)		Överväg användning av skyddsbarriärer i syfte att förhindra eller minimera biologisk nedbrytning där så är lämpligt	
	Ökande temperatur och absorptions hastighet av koldioxid i havsvatten (havsförsurning), vilket orsakar ökad korrosion hos vrak, konstruktioner och föremål av metall	Havsförsurning					Överväg användning av offeranoder för att förhindra korrosion	
 	Snabb exponering/begravning till följd av ökad hastighet/deposition och erosion vid vattendrag, vilket orsakar skada/förlust av kulturmiljöer under ytan	Översvämning Vattenflöden	Kraftig, långvarig nederbörd under flera dagar; Korta, intensiva regnperioder under flera timmar, vilket leder till översvämningar	Ökad frekvens av långvarig nederbörd under vintermånaderna; Ökad förekomst av intensiv nederbörd på sommaren	Närhet till vattendrag; Lokal sedimenttyp	Kulturmiljöns struktur; Befintligt förhållande och inneboende resiliens mot den specifika konsekvensen		Förlusten av kulturmiljön accepteras och processen hanteras. Används som möjlighet att gräva ut och dokumentera platser som annars skulle ha gått förlorade
 	Förändring av den lokala sedimenttypen, vilket orsakar skada på eller förlust av kulturarv under vattenytan till följd av tillväxt/erosion	Havsnivåhöjning	Hårda vindar; lågtryckssystem; Stormfrekvens/intensitet och intensitet hos tillhörande stormflod/stormvåg	Ökande temperaturer under alla årstider, vilket leder till förändrade mönster av extrema väderförhållanden	Topografin hos landskapet under vatten (exponerat eller skyddat); Exponering för rådande vädersystem			
		Vind/stormar						
	Möjliga störningar till följd av fler vågor, vilket orsakar störningar på kulturarv på havsbotten	Vind/stormar	Temperatur; Hårda vindar, Lågtryckssystem; Stormar					
	Konsekvenser av stormar, vilka kan förstärkas av förändringar av havsnivån och erosions-/ackreationshastigheter, vilket orsakar exponering/erosion samt skada på/förlust av kulturmiljöer som ligger under vatten eller i tidvattenzoner	Havsnivåhöjning	Hårda vindar; Lågtryckssystem; Stormar					
	Vind/stormar							

Symbolernas betydelse:

Temperatur

Nederbörd

Extremväder

Ras, skred och erosion

Översvämning och havsnivåhöjning